

Doakino Rosini (Gioacchino Antonio Rossini; Pezaro, 29.02.1792. - Pariz, 13.11.1868.) bio je italijanski kompozitor iz perioda romantizma. Smatra se jednim od muzičkih velikana 19. veka. Napisao je 39 opera, od kojih su najpoznatije "Seviljski berberin", "Italijanka u Alžiru" i "Viljem Tel", te kantate, kamernu i duhovnu muziku, od kojih je najpoznatija himna "Stabat Mater".

- **Seviljski berberin**

"Seviljski berberin" (it. *Il barbiere di Siviglia*) je komična opera (*opera buffa*) u dva čina, premijerno izvedena 20.02.1816. godine u Rimu. Italijanski libreto napisao je Čezare Sterbini (Cesare Sterbini) na osnovu komedije *Le Barbier de Séville* francuskog polihistora Pjera Bomaršea (Pierre Beaumarchais).

Mlada Rozina zaljubljena je u mladog grofa Almavivu. Stari doktor Bartolo je čuva jer on želi da se njome oženi. Bartolov berberin Figaro pomaže mladima da se zblize i venčaju na kraju.

- **Canzonetta spagnuola**

Canzonetta spagnuola (Španska pesma) je pesma u *accelerando* flamenko stilu koju je Rosini napisao 1821. za tada slavnu opersku pevačicu Izabelu Kolbran, svoju buduću ženu.

Petar Iljič Čajkovski (Пётр Ильич Чайковский; Votkinsk, 07.05.1840. - Sankt Peterburg, 06.11.1893.) bio je ruski kompozitor poznog romantizma.

- **Pikova dama**

Pikova dama (ru: *Пиковая дама*) je opera u 3 čina (7 scena) premijerno izvedena 29.03.1890. u Sankt Peterburgu. Libreto je napisao Petrov brat Modest Čajkovski prema istoimenoj Puškinovoj priči o destruktivnosti kockarskog poroka.

Herman je glavni lik u operi i peva u svih sedam scena, a poznate arije su "Imena joj ne znam" (*Я имени ее не знаю*) i "Oprostite mi, nebesko stvorenje" (*Прости, небесное создание*) iz prvog čina i "Šta je naš život? Igra!" (*Что наша жизнь? Игра!*) iz trećeg čina.

Kamij Sen-Sans (Camille Saint-Saëns; Napulj, 12.03.1865. - Napulj, 03.10.1917.) bio je francuski kompozitor iz perioda romantizma.

- **Samson i Dalila**

"Samson i Dalila" (*Samson et Dalila*, op. 47) je opera u tri čina i četiri scene, premijerno izvedena 02.12.1877. godine u Vajmaru (tom prilikom u prevodu na nemački). Libreto je napisao Ferdinand Lemer (Ferdinand Lemaire) po tekstovima iz Starog Zaveta. Radnja se odvija u palestinskom gradu Gazi 1150. godine p.n.e. Filistejci su pokorili Jevreje, ali snažni Samson diže pobunu i oslobađa svoj narod. Filistejka Dalila dobija zadatak da sazna tajnu Samsonove snage. Pretvara se da je zaljubljena i kad je saznala da je snaga u njegovoj kosi odseca je. Dalila mu se ruga oslepljenom, u tamnici, a Samson od Boga traži i dobija snagu te ruši zidove hrama i svi zajedno nalaze smrt pod ruševinama.

Izvori:

Fakultet umetnosti u Nišu

de.wikipedia.org

hr.wikipedia.org

sr.wikipedia.org

www.enciklopedija.hr

Ovaj program u elektronskom obliku, programe prošlih koncerata, komentar, kao i druge zanimljivosti možete pogledati na stranici

<http://bonc1.users.sbb.rs/>

Ovo je **neslužbeni program** koncerta, rađen na osnovu programa Niškog simfonijskog orkestra, dopunjen osnovnim informacijama o kompozitorima i delima.

NIŠKI SIMFONIJSKI ORKESTAR

NESLUŽBENI PROGRAM

OSMOMARTOVSKI GALA KONCERT

Četvrtak, 08.03.2018. u 20 sati

Sala Niškog simfonijskog orkestra

Dirigent: Milena Injac

Solistica: Jadranka Jovanović, mecosopran

Solist: Stefan Đoković, tenor

Niški simfonijski orkestar

Program:

Wolfgang Amadeus Mozart Uvertira opere "Čarobna frula"

Antonio Vivaldi *Arija Dovea svenarti allora*

Žorž Bize *Segedilja* iz opere "Karmen"

Johan Štraus Uvertira operete "Slepi miš"

Žorž Bize *Habanera* iz opere "Karmen"

P A U Z A

Đuzepe Verdi Uvertira opere "Nabuko"

Leonard Bernstein *Arija Candid lament* iz operete "Kandid"

Doakino Rosini Uvertira opere "Seviljski berberin"

Doakino Rosini *Canzonetta spagnuola*

Petar Iljič Čajkovski *Arija Hermana* iz opere "Pikova dama"

Kamij Sen-Sans Duet i arija Dalile iz opere "Samson i Dalila"

O izvođačima

Milena Injac rođena je u Nišu 1969. godine. Diplomirala je dirigovanje 1992. godine na Fakultetu muzičke umetnosti u Beogradu u klasi profesora Stanka Šepića. Magistrirala je na istom fakultetu 1996. godine, a doktorirala 2015. godine u klasi profesorice Darinke Matić-Marović. Usavršavala se kod Mladena Jagušta, španca Salvadora Mas Kondea (Salvador Mas Konde) na majstorskom kursu u Beču, mađara Petera

Etveša (Péter Eötvös) i finca Jorme Panule (Jorma Panula) na majstorskom kursu u Sombathelju (Szombathely, Mađarska). Redovna je profesorica i prodekanica za nastavu na Fakultetu umetnosti u Nišu i dirigentica Niškog simfonijskog orkestra. Osim s Niškim simfonijskim orkestrom, održala je bezbroj koncerata i s drugim orkestrima i horovima na mnogobrojnim koncertima u zemlji i svetu. Dobitnica je mnogih domaćih i međunarodnih priznanja.

Jadranka Jovanović je primadona opere Narodnog pozorišta u Beogradu. Ima bogatu pevačku karijeru. Internacionalnu karijeru započela je u milanskoj La Skali, i najčešće je nastupala u značajnim italijanskim opernim kućama i na poznatim festivalima (Milano, Rim, Firenca...) Nastupala je i širom Evrope, u Americama i Aziji s vodećim svetskim dirigentima i pevačima (Abado, Šaji, Kareras, Domingo, Freni...)

Stefan Đoković je mladi tenor i pijanist. Rođen je 1990. u Kragujevcu, muzički se obrazovao u Beogradu (klavirski i teoretski odsek i solo pevanje u SMS "Mokranjac", master studije na FMU). Trenutno je na studijama u Londonu. Kao tenor i pijanist osvaja brojne nagrade i priznanja na domaćim i međunarodnim takmičenjima i festivalima. Ima brojne nastupe u Srbiji, Evropi i u SAD-u.

Kompozitori i dela

Wolfgang Amadeus Mozart (Salzburg, 27.01.1756. - Beč, 05.12.1791.) bio je austrijski kompozitor i pijanist iz perioda klasicizma. Nazvan je "čudo od deteta" jer je već kao petogodišnjak počeo da komponira i održava koncerte pred evropskim plemstvom, među kojima je i dvaput u oktobru 1762. svirao čembalo pred caricom Marijom Terezijom. Pisao je simfonije, koncerte, opersku, horsku i kamernu muziku... Na popisu KV (*Köchel-Verzeichnis*) iz 1964. nalazi se 626 kompozicija u skoro svim žanrovima njegovog doba.

• Čarobna frula

"Čarobna frula" (nem. *Die Zauberflöte*, KV 620) je opera u dva čina iz 1791. godine. Libreto je napisao Emanuel Šikaneder (Emanuel Schikaneder) a premijera opere bila je 30.09.1791. u Beču.

Dramska radnja opere zasnovana je na fantastičnoj priči koja se događa negde u dalekoj začaranoj zemlji iz bajke. Sadržaj je prožet borbom između dobra i zla. Svet dobrote i pravde predstavlja veliki sveštenik Sarastro, a zlim podzemljem upravlja zloglasna Kraljica noći. Čarobna frula je predmet koji ima magične moći te se svi za nju bore, a u prenesenom značenju to je muzika koja nas prati kroz celi život.

Antonio Vivaldi (Venecija, 04.03.1678. - Beč, 28.07.1741.) bio je kompozitor i violinist iz perioda baroka. Za života je objavio 12 zbirki kompozicija koje su dobile broj opusa opp. 1-12. U 1970-im godinama je objavljen potpuniji popis RV (*Ryom-Verzeichnis*) u kome se nalazi više od 826 dela. Između ostalog, opus obuhvata oko 500 koncerata, 46 opera, 23 simfonije, 38 kantata i duhovnu muziku.

• Dovea svenarti allora

Dovea svenarti allora je arija iz opere "Katon u Utici" (*Catone in Utica*, RV 705). Ovo je manje poznata Vivaldijeva opera premijerno izvedena 1737. godine u Veroni a bavi se političkim previranjima u starom Rimu. U Vivaldijevoj izmeni libreta Pjetra Metastazija (Pietro Metastasio) i istorijske činjenice, Cezar u bitki kod Tapsa zbog ljubavi prema Marciji sprečava samoubistvo Katona (Marcus Porcius Cato Uticensis, Marko Porcije Katon Utički, poznatiji kao Katon Mlađi).

Johan Štraus, mlađi (Johann Strauss, Beč, 25.10.1825. - Beč, 03.06.1899.) bio je kompozitor, dirigent i violinist iz perioda romantizma. Bio je proslavljeni "kralj valcera" i jedan od glavnih predstavnika bečke operete. Napisao je muziku za 168 valcera, 117 polki, marševe i mazurke te 16 opereta i jednu operu.

• "Slepi miš"

"Slepi miš" (nem. *Die Fledermaus*) je opereta u tri čina premijerno izvedena 05.04.1874. u Beču. Libreto su napisali Karl Hafner (Karl Haffner) i Rihard Gene (Richard Genée). Uvertira je veoma popularna i često se izvodi na koncertima.

Žorž Bize (Georges Bizet; Pariz, 25.10.1838. - Bužival, 03.06.1875.) bio je francuski kompozitor iz perioda romantizma. Bize je diplomirao na Pariskom konzervatorijumu, zatim se specijalizirao u Italiji. Osnovno područje mu je operaska i simfonijska muzika, a pisao je i kantate, dela za klavir, kao i crkvenu muziku.

• Karmen

"Karmen" (fr. *Carmen*) je svakako najpoznatije Bizeovo delo. To je opera u 4 čina, za koju su libreto napisali Anri Meijak i Ludovik Alevi (Henri Meilhac, Ludovic Halévy) na osnovu istoimene novele Prospera Merimea. Premijerno je izvedena 03.03.1875. u Parizu.

Don Hoze ostavlja svoju devojkę Mikaelu zbog Ciganke Karmen, koja je pak zaljubljena u toredora Eskamilja. Opera završava tragično, kad Hoze zbog neuzvrćene ljubavi i ljubomore ubija Karmen.

Segedilja (*seguidilla*) je u opštem značenju vrsta andaluzijskog narodnog plesa i odgovarajuće muzike. Mnogi su kompozitori segedilju uključili u svoja dela.

Segedilja je čuvena arija iz 1. čina. Don Hoze treba da odvede Karmen u zatvor, a ona peva o noći plesa i strasti sa svojim ljubavnikom u gostionici Lilasa Pastje, pokušavajući da zavede Don Hozeu, u čemu i uspeva.

Habanera je uobičajeni naziv za ariju naslovne junakinje iz 5. scene 1. čina, *L'amour est un oiseau rebelle* (ljubav je buntovna ptica), jedna od arija iz opere koja se često samostalno izvodi. Habanera je u opštem značenju vrsta špansko-kubanskog plesa i odgovarajuće muzike.

Đuzepe Verdi (Giuseppe Verdi; Le Ronkole, 10.10.1813. - Milano, 27.01.1901.) je čuveni italijanski kompozitor. S izuzetkom malobrojnih kamernih i vokalnih kompozicija i Rekvijema, Verdi je isključivo kompozitor opera (ukupno 26), pa su njegove opere danas veliki deo repertoara svetskih operskih kuća.

• Nabuko

"Nabuko" (it. *Nabucco*) je opera u 4 čina, premijerno izvedena 09.03.1842. u milanskoj La Skali pod izvornim imenom *Nabucodonosor*. Libreto je napisao Temistokle Solera (Temistocle Solera) prema biblijskim knjigama proroka Jeremije i Danila te predstavi Ogista Anise-Buržua i Fransoa Kornua (Auguste Anicet-Bourgeois, François Cornu) iz 1836.

Radnja opere smeštena je u Jerusolim i Vavilon 578. godine p.n.e. "Nabuko" se sastoji od četiri dela, od kojih svaki ima poseban naslov: Jerusolim, Bezbožnik (ili Zao čovek), Proročanstvo i Svrnuti idol. Osim ovih naslova, svaki deo ima i podnaslov koji je citat ili parafraza iz Knjige proroka Jeremije. Uvertira sadrži tri teme iz same opere, od kojih je svakako najpoznatiji hor Jevreja *Va pensiero* (prepev: pođi misli) iz trećeg čina.

Leonard Bernstein (Leonard Bernstein; Lorens, Masačusets, 25.08.1918. - Njujork, 14.10.1990.) bio je američki kompozitor, dirigent i pijanist. Slavu je stekao kao dugogodišnji dirigent Njujorške filharmonije. Najpoznatije njegovo delo je mjuzikl "Priča sa zapadne strane". Pisao je mjuzikle i niz drugih kompozicija, među kojima i tri simfonije. Njegov stil izražava uticaje džezza i jevrejske muzike, kao i Džordža Geršvina i Arona Koplenda.

• Kandid

"Kandid" (en. *Candide*) je opereta u dva čina, zasnovana na istoimenoj Volterovoj noveli. Premijerno izvedena kao mjuzikl na Brodveju 1956. na na kojoj autor bio dirigent, na libreto Lilliane Hellman (Lillian Hellman), ali se od 1974. najčešće izvodi prema libreto Hjuza Vileru (Hugh Wheeler) koji je verniji Volterovoj noveli.